

Harenaar schreef boek over Hoogezandster historie

Van de hand van de Harenaar J.J. Smedes zal binnenkort een boek verschijnen getiteld „Rond Veenborg en Hooghout, Kleine historie van Hoogezand en Sappemeer”. Het behandelt de geschiedenis van onze zuidooster buur Hoogezand-Sappemeer en dan met name het dagelijks leven zoals dat er vroeger uitzag. De heer Smedes schreef een aantal boeken, waaronder in 1929, toen hij 29 jaar oud was, het jongensboek „Heintje Plezier”. Ook schreef hij in zijn jeugd enkele „muziekspelen”, zoals hij ze zelf noemt, en later onder meer nog een kinderoperette. Echt tijd voor schrijven kreeg hij eigenlijk pas na zijn pensionering. Als directeur van Atlanta Hoogezand b.v., aan welk bedrijf hij in totaal 56 jaar verbonden is geweest, was die tijd vaak ver te zoeken.

De heer Smedes besloot tot het schrijven van „Rond Veenborg en Hooghout”, nadat duidelijk werd dat de gemeente Hoogezand-Sappemeer een plan zou ondersteunen voor de inrichting van een vroegere scheepswerf tot museum en voor de wederopbouw van het er destijds naastgelegen Hooghout. In overleg met het comité Hoogholtje-Museumwerf Wolhuis besloot hij toen een kleine historie te gaan schrijven. Een kleine historie, omdat Smedes vindt dat de „normale geschiedschrijving” wel enige aanvulling kan gebruiken, met name waar het gaat om de mens in het dagelijks leven, door de eeuwen heen. Het gaat hem vooral om „de mens in zijn handel en wandel”.

Een gelukkige bijkomstigheid is, naar eigen zeggen, dat hij zelf een heel eind in de tijd kan terugkijken. De opkomst van de fiets en van de auto heeft hij bijvoorbeeld

boeken verschenen onder het pseudoniem K. Smedenborgh, stelde hij in de dertiger jaren twee, zo genoemde „Mannenzangrevues” samen. Deze werden uitgevoerd door het Koninklijk Mannenkoor Hoogezand-Sappemeer, het voormalige orkest „Orpheus” en door leden van de plaatselijke toneelverenigingen. Het geheel stond onder leiding van de musicus J.J. Smedes sr., vader van de auteur.

Met name tot zijn werk als tekstschrijver behoorde de kindercantate „Zaterdag op de boerderij”, die in 1952 werd opgevoerd in de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. De opvoering stond onder leiding van de componist mr. Harm Smedes, neef van J.J. Smedes en destijds bekend als AVRO-medewerker. Verder schreef Smedes onder meer een kinderoperette en een bundel kinderliedjes. Ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Provinciale Gro-

De heer J.J. Smedes, schrijver van het boek „Rond Veenborg en Hooghout, Kleine historie van Hoogezand en Sappemeer”.

(foto: Jan Buwalda)

ge burgemeester T.J. Koek. De titel luidde „De Nieuwe-of Langakerschans, geschiedenis van een vesting, grensdorp en zeehaven, aan en van de Dollard”.

Illustraties

Inmiddels was Smedes in 1969 al begonnen met het uitpluizen van zijn familiestamboom en als ge-

kerst, „Rond Veenborg en Hooghout” worden uitgebracht, een boek waar Smedes met veel liefde aan heeft gewerkt. De stofomslag is gemaakt naar een pentekening van zijn inmiddels overleden vriend Nico Bulder, met wie Smedes nog samen in de klas heeft gezeten. Nico Bulder heeft destijds

ook nog de illustraties voor Heintje Plezier gemaakt. Wie het boek kent, zal zich de prachtige tekeningen van de toen nog vrij onbekende Bulder zeker herinneren. De illustraties in „Rond Veenborg en Hooghout” zijn van A.M. Schiltkamp. De uitgever is Librije B.V. in Hoogezand-Sappemeer.

Een gelukkige bijkomstigheid is, naar eigen zeggen, dat hij zelf een heel eind in de tijd kan terugkijken. De opkomst van de fiets en van de auto heeft hij bijvoorbeeld heel bewust meegemaakt. De eerste drie auto's die in Hoogezand-Sappemeer rondreden weet hij zich nog goed te herinneren.

Pseudoniem

De heer en mevrouw Smedes hebben lange tijd in Hoogezand-Sappemeer gewoond. In 1970 besloten ze naar Haren te verhuizen. Smedes: „Hoe zo'n doorgewinterde Hoogezandster ik ook was, we vinden het schitterend wonen in Haren”. Maar die mooie omgeving staat los van Smedes' werk als schrijver. Na Heintje Plezier, als enige van zijn

medewerker. Verder schreef Smedes onder meer een kinderoperette en een bundel kinderliedjes. Ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de Provinciale Groninger Rederijders Bond verscheen in 1967 het muzikaal jubileumspel „Een hap en een snap uit honderd jaren van welsprekendheid”.

In 1968 stelde hij een gedenkboek samen dat er heel wat robuuster uitziet dan de titel „Luchtig bladerwerk van 100 jaar Middelbaar Onderwijs in Hoogezand-Sappemeer” doet vermoeden. In het boek komt de geschiedenis van de Rijks HBS, de gemeente HBS en het Instituut Hommes aan de orde. In 1975 verscheen een boek waarin Smedes de geschiedenis van Nieuweschans beschrijft, hiertoe uitgenodigd door de toenmalige

aan en van de Dollard”.

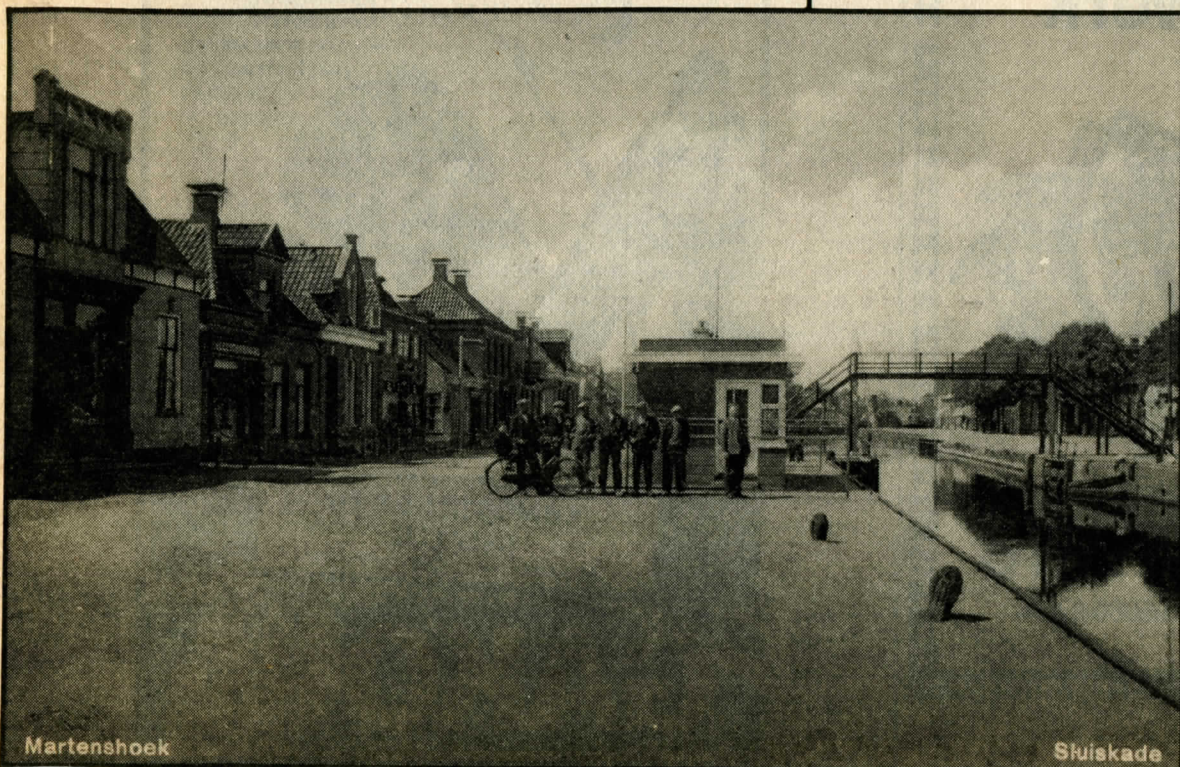
Illustraties

Inmiddels was Smedes in 1969 al begonnen met het uitpluizen van zijn familiestamboom en als gevolg daarvan verscheen in 1979 de genealogie „Het Bourtanger geslacht Smedes”. En nu zal dan over enkele weken, nog voor de

De hoge brug, officieel Hooghout geheten en meestal Hoogholtje genoemd, was evenals de veenborg eens kenmerkend voor Hoogezand en Sappemeer. Ongeveer twintig hooghoutjes en evenveel veenborgen gaven aan deze veenkoloniën in vergelijking met alle overige veenkoloniën in Groningen en Drenthe, een geheel eigen karakter.

is gemaakt naar een pentekening van zijn inmiddels overleden vriend Nico Bulder, met wie Smedes nog samen in de klas heeft gezeten. Nico Bulder heeft destijds

kende Bulder zeker herinneren. De illustraties in „Rond Veenborg en Hooghout” zijn van A.M. Schiltkamp. De uitgever is Librije B.V. in Hoogezand-Sappemeer.

Martenshoek

Sluiskade